

הנטען על אשת איש - בדין איסור אישה לבעלה ע"י זנות

א. תלמוד בבלי יבמות כד:

הנטען על אשת איש וכו'. אמר רב ובעדים אמר רב ששת אמינא כי ניים ושכיב רב אמר להאי שמעתתא דתניא הנטען על אשת איש והוציאוה על ידו ונתגרשה מתחת ידי אחר אם כנס לא יוציא ה"ד אי דאיכא עדים כי אתא אחר ואפסקיה לקלא מאי הוי אלא לאו דליכא עדים וטעמא דאתא אחר ואפסקיה לקלא הא לאו הכי מפקינן אמר לך רב הוא הדין דאע"ג דלא אתא אחר ואפסקיה לקלא אי איכא עדים מפקינן אי ליכא עדים לא מפקינן והכי קאמר דאע"ג דאתא אחר ואפסקיה לקלא לכתחלה לא יכנס מיתבי בד"א כשאין לה בנים אבל יש לה בנים לא תצא ואם באו עדי טומאה אפילו יש לה כמה בנים תצא רב מוקי לה למתניתין ביש לה בנים ויש לה עדים ומאי דוחקיה דרב לאוקמי למתניתין ביש לה בנים ויש לה עדים וטעמא דאיכא עדים מפקינן ואי ליכא עדים לא מפקינן לוקמה בשאין לה בנים אף על גב דליכא עדים אמר רבא מתניתין קשיתיה מאי איריא דתני הוציאוה ליתני הוציאה אלא כל הוציאוה בבית דין ובית דין בעדים הוא דמפקי ואי בעית אימא הני מתנייתא רבי היא דתניא רוכל יוצא ואשה חוגרת בסניר אמר רבי הוואיל ומכוער הדבר תצא רוק למעלה מן הכילה אמר רבי הוואיל ומכוער הדבר תצא מנעלים הפוכים תחת המטה אמר רבי הוואיל ומכוער הדבר תצא מנעלים הפוכים ליחזי דמאן נינהו אלא מקום מנעלים הפוכים (תחת המטה א"ר הוואיל ומכוער הדבר תצא) והלכתא כוותיה דרב והלכתא כוותיה דרבי קשיא הלכתא אהלכתא לא קשיא הא בקלא דפסיק הא בקלא דלא פסיק קלא דלא פסיק וליכא עדים כרבי קלא דפסיק ואיכא עדים כרב.

ב. תוספות שם

אמר רבי הוואיל ומכוער הדבר תצא - אר"ת דתצא מן הרוכל אם נשאת לו דכל הסוגיא איירי בנטען דאין לומר תצא מן הבעל דאין האשה נאסרת על בעלה אלא על ידי קנוי וסתירה או שיראו דרך מנאפין ועוד דלגבי בעל הוי קלא דבתר נשואין דאמר בהאשה רבה (לקמן דף צב. ושם) דלקלא דלבתר נשואין לא חיישינן ורוק למעלה בגג הכילה לא עדיף מקלא דלא פסיק דהא בסמוך אמר דלרבי מפקינן אפי' בקלא דפסיק מכח הך ברייתא אלא ודאי תצא מן הרוכל אם נשאה דרוק למעלה בגג הכילה הוי קלא דקמי נישואי רוכל וכן פר"ח וכן נראה לר"י דמתוך ההלכה משמע דאין מוציאין ע"י קול מבעלה דקאמר ובית דין בעדים הוא דמפקי משמע דדבר פשוט הוא דמבעל לא מפקי' אלא בעדים אף על גב דמנטען קתני בברייתא דמפקי בקול [אף דקתני הוציאוה הדר רב נחמן דבסמוך הוציאה תנן דמשמע על ידי בעלה אפ"ה מבעלה לא מפקינן על ידי קול] באין בנים מן הראשון וכו'.

ג. רא"ש יבמות פרק ב סימן ח

גמ' אמר רב ובעדים. וכו' אמר רבי הוואיל ומכוער הדבר תצא. פרש"י תצא מן הבעל. וקשה לר"ת דהא אמרי' במס' כתובות (דף ט ב) דאין האשה נאסרת על בעלה אלא ע"י קינוי וסתירה אבל בלא קינוי אפי' נסתרה בעדים שריא והכא פסיק הלכתא כר' בקלא דלא פסיק לאוסרה על בעלה. ועוד הא אמרי' לקמן בפ' האשה רבה (דף צב א) דלקלא דבתר נישואין לא חיישינן ומפר"ת תצא מן הרוכל אם גירשה הבעל ונשאה הרוכל הוואיל ומכוער הדבר תצא דלדידיה הווא קלא דקמי נישואין ולקלא דקמי נישואין חיישינן אבל מבעל

לא מפקינן אלא בעדים וכן מוכח סתמא דהש"ס דקאמר כל הוציאוה בב"ד וב"ד בעדים הוא דמפקי אלמא דדבר פשוט הוא דלא מפקינן מבעל אלא בעדים ומנטען מפקינן בקול כשאין לה בנים מן הראשון וכי קאמר נמי ואיבעית אימא מתני' רבי היא לא שביק לה להך סברא דמעיקרא דלא מפקינן מבעל אלא בעדים אלא ה"ק הך מתניתא דמפקא מנטען בקול ר' היא ורב ס"ל כמתני' דקתני הוציאוה דמשמע בעדים ואפי' מנטען לא מפקינן אלא בעדים אף כשאין לה בנים מן הראשון וכו' **וכן פר"ח ז"ל וכן בעל הלכות** דתצא מרוכל אבל מבעל לא מפקינן אלא בעדים וכו' **ובשאלתות דרב אחאי בפרשת (פנחס)** אי איכא דבר מכוער וקלא דלא פסיק מפקינן לה בין מבעל בין מבעל דתניא רוכל היוצא וכו' **ור"ת חזר לפרש כפירוש השאלות** בהאי דקאמר רב ובעדים היינו דאיכא עדים בדבר מכוער וכו' וקשה לפי' כל מה שהקשינו תחלה דלקלא דבתר נישואין לא חיישינן ועוד דאין האשה נאסרת לבעלה אלא בקינוי וסתירה ועוד מאי פריך מהך ברייתא בד"א בשאין לה בנים נימא דמיירי בעדי דבר מכוער. **ורבינו מאיר פירש** דלא קשיא מידי לפי' השאלות ולפירוש ר"ת דהא אמרי' בפ"ק דכתובות (דף ט א) בשמעתא דפתח פתוח וליטעמך קינוי וסתירה אין עדים לא ה"ק אין האשה נאסרת לבעלה בעד אחד אלא בשני עדים וקינוי וסתירה אפי' בעד אחד ופתח פתוח כשני עדים דמי ה"נ נאמר אם יש עדים שראו דבר מכוער כשני עדי טומאה דמו דכיון שראו רוכל יוצא ואשה חוגרת בסניר וכל הני דלקמן מוכחא מילתא דיש כאן טומאה. ומה שהקשה ר"ת דהוי קלא דבתר נישואין ואמרינן בהמגרש (דף פח ב) דלא חיישינן לקלא דבתר נישואין היינו בלא עדים אבל הכא שיש עדים שראו הדבר מכוער רגלים לדבר כאילו ראוה שנבעלה ואסרי' לה על בעלה כפתח פתוח או בעד אחד אחר קינוי וסתירה ופשיר פריך מהא דתניא בד"א כשאין לה בנים מן הראשון דע"כ מיירי כשאין עדי כיעור דאי איכא עדי כיעור אפי' יש לה כמה בנים תצא כמו בעדי טומאה כדפריך. והא דקתני סיפא ואם באו עדי טומאה היינו אפי' לא ראוה שנבעלה וראו דבר מכוער עידי טומאה קרית ליה. **ואיבעית אימא** הני מתני' רבי היא וה"ק הך מתני' דאסורה בלא עדים שראו דבר מכוער רבי היא דאמר אפילו בלא עדים אלא הבעל לחודיה ראה רוכל יוצא תצא ואסור לקיימה ופליגי רבנן עליה ואמרי לא מפקינן לא מבעל ולא מבעל ומסיק דהלכתא כוותיה דרב והלכתא כוותיה דרבי הלכתא כוותיה דרב בקלא דפסיק כלומר הא דקאמר רב ובעדים שראו דבר מכוער דוקא אבל אם הבעל לבדו ראה דבר מכוער לא מפקינן היינו בקלא דפסיק אבל בקלא דלא פסיק סגי בראיית הבעל לחוד ואל תתמה הא דקאמר רב ובעדים סתם דמפרשינן לה בעדי כעור דסתם עדים עדי טומאה משמע ואי בעדי כיעור קאמר רב ה"ל לפרושי וי"ל דרב קאי אמתני' דקתני הנטען על אשת איש ונטען משמע לעז בעלמא וקאמר רב על אותו לעז יש עדים שראו דבר מכוער ויצא הקול שזינתה כך השיב ר"מ פי' השאלות ופר"ת **ולי נראה מתוך לשון השאלות** שכתבו ואי איכא דבר מכוער בשני עדים וקלא דלא פסיק מפקינן לה מבעל ומבעל דתניא רוכל יוצא כו' שלא כיוונו לדברי ר"ת דלרב מפקי' בעדי דבר מכוער וכו' ולכן נראה לי שהשאלות מפרש דברי רב בעדי טומאה וברייתא בעדי דבר מכוער רבי סבר דבעדי דבר מכוער מפקינן מבעל ורב סבר דלא מפקינן מבעל אלא בעדי טומאה ופסק הש"ס הלכתא כרב בקלא דפסיק שאם ראו עדים דבר מכוער וגם יצא הקול בעיר אבל אם הוא קלא דפסיק לא מפקינן לא מבעל

ולא מבוועל וכוותיה דרבי בקלא דלא פסיק ובעדי כיעור אבל בראיית הבעל לחוד אפילו בקלא דלא פסיק לא מפקינן ועדי דבר מכוער וקלא דלא פסיק חשיב כפתח פתוח או עד אחד אחר קינוי וסתירה וכו' ובהכי רווחא שמעתא דלא מסתבר כלל דלימא רב בעדים סתם אי לא איירי בעדי טומאה וגם לא מסתבר לפרושי ואם באו עדי טומאה דברייתא בעידי כיעור וכך היא שטת רב אלפס והרמב"ם ז"ל:

ד. רי"ף שם ו.

והלכתא כוותיה דרב והלכתא כוותיה דרבי קשיא הלכתא אהלכתא דהא רב לא מפיק לה מן הנטען אלא בעדי טומאה ורבי מפיק לה בעדי דבר מכוער לא קשיא בקלא דפסיק עבדינן כרב ולא מפקינן לה אלא בעדי טומאה ובקלא דלא פסיק עבדינן כרבי ומפקינן לה בעדי דבר מכוער וכו' ושמעינן מהא דתניא בד"א בשאין לה בנים דהיכא דאית לה בנים מן הנטען אף על גב דאיכא עדים בדבר המכוער לא מפקינן לה מיניה אבל אי איכא עדי טומאה שזינתה עמו כשהיא תחת בעלה מפקינן לה מיניה ואפילו יש לו בנים והני מיילי מבוועל שהוא הנטען אבל מבעל עצמו לא מפקינן לה אלא בעדי טומאה בין יש לה בנים בין אין לה בנים כדגרסינן בקדושין [קידושין ס"ו ע"א] בפרק האומר לחבירו איבעיא להו זינתה אשתו בעד אחד מהו אמר רבא הוה דבר שבערוה ואין דבר שבערוה פחות משני עדים

ה. שולחן ערוך אבן העזר יא

הנחשדת על אשת איש, אם היה לה קינוי וסתירה ולא שתתה מי המרים, הואיל ונאסרה על בעלה בשבילו, הרי היא אסורה ע"ז שנתיחדה עמו לעולם, כדרך שהיא אסורה על בעלה. ואם עבר ונשאה, מוציאין אותה מתחתיו בגט, אפילו היו לה כמה בנים ממנו. מפי השמועה למדו, כשם שהיא אסורה לבעלה, כך אסורה לבעל. (וה"ה א"ס נאסרה בשבילו לבעלה, אסורה לו) (ספרת הרב). אבל אם לא קדם קינוי, ובאו עליה עדים שנסתרה עם איש זה, ובא ומצא דבר מכוער כגון שנכנסו אחריו ומצאוה עומדת מעל המטה והיא לובשת המכנסים או חוגרת אזורה, או שמצאו רוק למעלה מהכילה (או שראו מקום המנעלים הפוכים), (טור) או שהיו יוצאים ממקום אפל, או מעלים זה את זה מן הבור וכיוצא בו, או שראוהו מנשק ע"פ חלוקה, או שראו אותם מנשקים זה את זה, או שנכנסו זה אחר זה והגיפו הדלתות (במנעול) (כ"י בשם תשובת הרשב"א אלף רנ"א), וכיוצא בדברים אלו (לפי ראיות עיני דיינים), אם הוציאה בעלה בדבר מכוער כזה, הרי זו לא תנשא לנטען; ואם עבר ונשאה, והיו לו בנים ממנה, לא תצא. בד"א, כשרננו העיר עליה ועל הנטען יום ומחצה או יותר, ואמרו: פלוני זינה עם פלונית, ולא פסק הקול. והוא שלא היו לה או לו (או לבעל) (הר"ן פ"ב דיבמות) אויבים שמעבירים את הקול, אבל אם לא היה שם רינה לדבר זה בעיר, או שפסק הקול שלא מחמת יראה, אם נשאת לנטען לא תצא, אפילו אין לה בנים. אפילו בא עד אחד שזינתה עמו, לא תצא. הגה: וי"א דא"ס היה ככאן קול ממש, כדרך שנתבאר, עם עדי כיעור, מוציאין אותה אפילו מבעלה (רש"י ושלחנות ומרדכי בשם הר"ם פ"ב דיבמות) א"ס אין לו בנים ממונה. אבל באחד אין מוציאין מן הבעל, אלא א"כ הוציאה בעלה וכנסה הנחשד מוציאין בא' מהן מן הנחשד, א"ס אין לה בנים ממונו (כן משמע מהרי"ף והרמב"ם).

ו. תשובות מיימוניות נשים סימן כה

ומה שהקשה ר"ת אי ליכא עידי טומאה א"כ הוי קלא דבתר נישואין ואמרי' בפ' המגרש דלא חיישי' לקלא דבתר נישואין, י"ל דהיינו בלא עדים אבל היכא שיש עדים שראו רגלים לדבר [שראו הדבר מכוער] כאילו ראוה שנבעלה. ואף על גב דלא קטלינן עד שיראו מנאפים, ה"מ לענין דיני נפשות אבל לאוסרה על בעלה אסרינן לה בעידי כיעור כי היכי דאסרינן לה על בעלה בפתח פתוח ואף על גב דלא קטלינן או בעד א' אחר קינוי וסתירה אף על גב דלא קטלינן. תדע דרב גופיה דאמר הכא ובעדים אמר בפרק י' יוחסין (פא א) שאין אוסרין על היחוד, משמע דוקא יחוד דאעדי יחוד אין אוסרין אבל אם יש עדים שראו דבר מכוער אוסרין, וליכא למימר ה"ה דאפילו בעדי כיעור אין אוסרים והא דנקט התם יחוד משום רבותא דרישא דמילתא דאמר מלקין על היחוד דמשמע דאיחוד לחודיה מלקין, הא ודאי אי הוה אמר רב במילתיה מלקין על היחוד אבל לא אוסרין, הוה מצי לדחויי הכי, אבל מכיון דהדר נקט במילתיה על היחוד אין אוסרין, אלמא דיחוד דוקא קאמר.

ז. ים של שלמה יבמות פרק ב

וראיה שהביא מהר"ם, מדקאמר (קדושין פא). אין אוסרין על היחוד, ולא אמר אין אוסרין ותו לא, חילוק קלוש הוא בעיני, לבנות עליו יסוד בנין על דרך אמת.

ח. תלמוד בבלי כתובות יג.

מתני'. ראוה מדברת עם אחד ואמרו לה מה טיבו של איש זה איש פלוני וכהן הוא רבן גמליאל ורבי אליעזר אומרים נאמנת ור' יהושע אומר לא מפיה אנו חיינן אלא הרי זו בחזקת בעולה לנתין ולממזר עד שתביא ראיה לדבריה היתה מעוברת ואמרו לה מה טיבו של עובר זה מאיש פלוני וכהן הוא רבן גמליאל ורבי אליעזר אומרים נאמנת ור' יהושע אומר לא מפיה אנו חיינן אלא הרי זו בחזקת מעוברת לנתין ולממזר עד שתביא ראיה לדבריה. גמ'. מאי מדברת זעירי אמר נסתרה רב אסי אמר נבעלה בשלמא לזעירי היינו דקתני מדברת אלא לרב אסי מאי מדברת לישנא מעליא כדכתיב אכלה ומחתה פיה ואמרה לא פעלתי און וכו' א"ל רב פפא לאבבי לזעירי דאמר מאי מדברת נסתרה וא"ר יהושע לא מהימנא האמר רב מלקין על היחוד ואין אוסרין על היחוד לימא דלא כר"י אפי' תימא ר' יהושע מעלה עשו ביוחסין.

ט. תוספות שם

מעלה עשו ביוחסין - תימה דמשמע דאין אוסרין על היחוד איירי באשת איש ולא בפנויה ובסוף קדושין (פא. ושם) מוקי מלקין על היחוד דוקא בפנויה אבל באשת איש לא דאתה מוציא לעז על בניה ואפי' למר זוטרא דמלקין ומכריז באשת איש מודה דבפנויה נמי איירי ואור"ת דאף על גב דמלקין על היחוד איירי בפנויה אין אוסרין על היחוד לא איירי אלא באשת איש וכו'

י. רמב"ם הלכות סוטה פרק ב הלכה יג - יד

אבל אם לא קדם קינוי ובאו עליה עדים שנסתרה עם זה ובאו ומצאו דבר מכוער כגון שנכנסו אחריו ומצאוה חוגרת חגורה או מצאו רוק למעלה מן הכילה וכיוצא בזה, אם הוציאה בעלה בדבר מכוער זה הרי זו לא תנשא לנטען אלא אסורה עליו, ואם עבר ונשאה והיו לה בנים ממנו לא תצא ואם לא היו לה בנים תצא.

בד"א שנבוכה העיר עליה ועל זה הנטען יום ומחצה או יתר ואמרו פלוני זנה עם פלונית ולא פסק הקול, והוא שלא היו לה או לו אויבים שמעבירין הקול, אבל אם לא היתה שם רנה לדבר זה בעיר או שפסק הקול שלא מחמת יראה אם נשאת לנטען לא תצא אף על פי שאין לה בנים, אפילו בא עד אחד שזינת עמו לא תצא.

יצא קול על הבתולה שהיא בעולה אין חוששין לה ותנשא לכהן גדול, יצא עליה קול שהיא שפחה אין חוששין לה ותנשא אפילו לכהן, יצא לה שם מזנה בעיר אין חוששין לה, ואפילו הוציאה בעלה משום שעברה על דת יהודית או בעדי דבר מכוער ומת קודם שיתן לה גט הרי זו מותרת לכהן שאין אוסרין אשה מאלו אלא בעדות ברורה או בהודאת פיה.

יב. שו"ת מהר"י בן לב חלק א סימן קכג

ומה שהרמב"ם ז"ל כתב [בפר' י"ז מה' איסורי ביאה כא] וז"ל: יצא לה שם מזנה בעיר אין חוששין לה ואפילו שהוציאה בעלה משום שעברה על דת יהודית או בעידי דבר מכוער ומת קודם שיתן לה גט הרי זו מותרת לכהן ע"כ. ובודאי דתרתמי מילי נינהו דיצא עליה שם מזנה בעיר מיירי בפנייה דאי איתנהו תרוייהו שם מזנה ועידי כיעור בוודאי דהוה אסורה לכהן:

יג. תלמוד בבלי כתובות ט.

אמר רבי אלעזר האומר פתח פתוח מצאתי נאמן לאוסרה עליו ואמאי ספק ספיקא הוא ספק תחתיו ספק אין תחתיו ואם תמצא לומר תחתיו ספק באונס ספק ברצון לא צריכא באשת כהן ואיבעית אימא באשת ישראל וכגון דקביל בה אבוא קידושין פחותה מבת ג' שנים ויום אחד וכו' ומי אמר רבי אלעזר הכי והאמר רבי אלעזר אין האשה נאסרת על בעלה אלא על עסקי קינוי וסתירה וכמעשה שהיה ותסברא מעשה שהיה בקינוי וסתירה הוה ועוד מי אסרוה הא לא קשיא הכי קאמר אין האשה נאסרת על בעלה אלא על עסקי קינוי וסתירה ממעשה שהיה דלא הוה קינוי וסתירה ולא איתסרא מכל מקום קשיא קינוי וסתירה אין פתח פתוח לא ולטעמיך קינוי וסתירה אין עדים לא אלא הכי קאמר אין האשה נאסרת על בעלה בעד אחד אלא בשני עדים וקינוי וסתירה אפילו בעד אחד נמי ופתח פתוח כשני עדים דמי

יד. תוספות שם

ומי אמר ר' אלעזר הכי והאמר ר"א כו' - תימה השתא דבעי למימר דלא מהימן אפי' לשווייה עליה חתיכה דאיסורא תיקשי ליה מתני' דהאומר לאשה קידשתין אסור בקרובותיה וי"ל דסבירא ליה למקשן דאין דבר שבערוה פחות משנים ואפי' ראה אדם שזינתה אשתו רק שלא היה שם עדים לא היתה נאסרת עליו והלכך ממתני' לא קשיא ליה מידי דקדשתין בעדים קאמר דמקדש אפי' בעד אחד אין חוששין לקדושו אבל אהא דאמר ר' אלעזר דנאמן בלא עדים לומר דמצא פתח פתוח פריך שפיר.

טו. תלמוד בבלי קידושין סו.

איבעיא להו אשתו זינתה בעד אחד ושותק מהו אמר אביי נאמן רבא אמר אינו נאמן הוי דבר שבערוה ואין דבר שבערוה פחות משנים אמר אביי מנא אמינא לה דההוא סמיא דהוה מסדר מתנייתא קמיה דמר שמואל יומא חד נגה ליה ולא הוה קאתי שדר שליחא אבתריה אדאזיל שליח בחדא אורחא אתא איהו בחדא כי אתא שליח אמר אשתו זינתה אתא לקמיה דמר שמואל א"ל אי מהימן לך זיל אפקה ואי לא לא תפיק מאי לאו אי מהימן עלך דלאו גזלנא הוא ורבא אי מהימן לך כבי תרי זיל אפקה ואי לא לא תפקה.

טז. תוספות שם

אמר אביי היא היא - תימה והא אמרת המקדש בעד א' אין חוששין לקידושו דאין דבר שבערוה פחות משנים וי"ל דהתם אפשר כיון דלא קדשה בפני עדים המעות מתנה אבל הכא הביאה אוסרת בין בעדים בין שלא בעדים ואין אנו צריכין אלא שידע הבעל האמת מיהו קשה דמשמע הכא עד אחד נאמן ובמסכת סוטה (דף ג:) משמע דאין האשה נאסרת על בעלה אלא על עסקי קינוי וסתירה משמע דבעינן עדים ויש לומר דהתם מיירי באינו שותק אבל בשותק בעד אחד מהימן.

רבא אמר כו' - וא"ת כיון דשותק ושתיקה כהודאה דמיא למה לא תאסר עליו וכי לא יוכל לעשותה עליו חתיכה דאיסורא וי"ל דקסבר רבא דטעמא דשותק מהימן לאו משום דשתיקה כהודאה דמיא אלא משום דאיכא רגלים לדבר מהימני ליה וכיון שאין האיסור מכח עדות הבעל אלא מכח עדות העד לא מהימני' ליה דעד אחד אינו נאמן בדבר שבערוה.

יז. רמב"ם הלכות אישות פרק כד הלכה יז

מי שראה אשתו שזינת או שאמר לו אחד מקרוביו או מקרובותיה שהוא מאמינם וסומכת דעתו עליהם שזינת אשתו בין שהיה האומר איש בין שהיתה אשה הואיל וסמכה דעתו לדבר זה שהוא אמת הרי זה חייב להוציא ואסור לו לבוא עליה ויתן כתובתה, ואם הודת לו שזינת תצא בלא כתובה, לפיכך משביעה בנקיטת חפץ שלא זינת תחתיו אם ראה אותה בעצמו ואחר כך תגבה כתובתה אבל בדבר אחר אינו יכול להשביעה אלא על ידי גלגול.

יח. תוספות כתובות ט.

קינוי וסתירה אין עדים לא - הכי נמי דלא אתא למעוטי על פי עצמו דכעדים דמי כיון דקים ליה.

יט. תלמוד בבלי נדרים צ.

מתני'. בראשונה היו אומרים שלש נשים יוצאות ונטולות כתובה האומרת טמאה אני לך שמים ביני לבינך ונטולה אני מן היהודים חזרו לומר שלא תהא אשה נותנת עיניה באחר ומקלקלת על בעלה האומרת טמאה אני לך תביא ראיה לדבריה השמים ביני לבינך יעשו דרך בקשה ונטולה אני מן היהודים יפר לחלקו ותהא משמשתו, ותהא נטולה מן היהודים.

גמ'... ההוא גברא דהוה מהרזיק בביתא הוא ואינתתא על אתא מריה דביתא פרטיה נואף להוצא וערק אמר רבא איתתא שריא אם איתא דעבד איסורא ארכוסי הוה מירכס ההוא נואף דעל לגבי דההיא אנתתא אתא גברא סליק נואף איתיב [בכלאי] בבא הוה מחתן תחלי תמן וטעמינון חויא בעא מרי דביתא למיכל מן הנהו תחלי בלא דעתא דאינתתא אמר ליה ההוא נואף לא תיכול מנהון דטעמינון חויא אמר רבא אינתתיה שריא אם איתיה דעבד איסורא ניחא ליה דליכול ולימות דכתיב כי נאפו ודם בידיהן פשיטא מהו דתימא איסורא עבד והאי דאמר ליה דניחא ליה דלא לימות בעל דתהוי אינתתיה עלויה מים גנובים ימתקו ולחם סתרים ינעם קא משמע לן.

הא דאקשינן מי אמר ר' אלעזר הכי והאמר ר' אלעזר אין האשה נאסרת על בעלה אלא על עסקי קנוי וסתירה וכמעשה שהיה, פרש"י ז"ל מי אמר ר' אלעזר הכי דאשה מזנה נאסרת על פי עצמו, ובמסקנא דאמרינן ופתח פתוח כשני עדים דמי פירש שהרי דבר ברור הוא לו שנבעלה, וקשיא לי טובא חדא דמי איכא מאן דאמר דמי שרואה את אשתו מזנה תחתיו דמותרת וכי עדים אסרי לה ועדים שרו לה הא אין אסורה אלא ביאתה, ועוד דהא תנן בסוטה פ' היה מביא את מנחתה (י"ח א') ולמה היא אומרת אמן אמן וכו' אמן עם איש זה אמן עם איש אחר והיאך הוא מתנה עמה על איש אחר שלא קינא לה ממנו והלא אלו נבעלה לו לא תהא אסורה לבעלה ותנן התם זה הכלל כל שתבעל ולא תהא אסורה לו לא היה מתנה עמה, ומי איכא למימר דלא היה מתנה עמה לדעת המקשה אלא

שלא נטמאת מאיש אחר בעדים זה רחוק מאד וכו'

ונ"ל דהכי פירושא ומי אמר ר' אלעזר הכי דאשה נאסרת על בעלה בספק והאמר ר' אלעזר אין האשה נאסרת על בעלה בספק אלא בספק הבא על עסקי קנוי וסתירה וכמעשה שהיה, ותסברא וכו' הא לא קשיא ה"ק אין האשה נאסרת על בעלה בספק ממעשה שהיה דלא הוה קנוי וסתירה ולא אסורה על דוד, ואלו היתה אסורה לאוריה אף על דוד אסורה דכשם שאסורה לבעל כך אסורה לבעל אלמא אינה נאסרת בספק וכו'

ואקשינן ולטעמין קינוי וסתירה אין כלומר לטעמין שאתה מפרש הא דר' אלעזר כצורתה א"כ אף אנו נאמר דלעולם אינה נאסרת ואפילו נבעלה ברצון ובעדים, דהא אין האשה נאסרת קאמר דמשמע אינה נאסרת לעולם אלא על עסקי קינוי וסתירה, אלא על כרחיק הא דר' אלעזר אית לך למימר ולתרוצי דחסורי מיחסרא והכי קתני אין האשה נאסרת בספק וכיון דתרצת לה תריץ הכין אין האשה נאסרת בעד אחד אלא בשני עדים דאין דבר שבערוה פחות משנים דמעידים דודאי נבעלה ונאסרה, וקינוי וסתירה אפי' עד אחד כשני עדים דמי דאף היא נמי כודאי נאסרה חשבין לה דרגלים לדבר שהרי קינא לה ונסתרה הוי עד זה כשנים משום דרגלים לדבר. ופתח פתוח נמי כשני עדים דמי. כלומר אסורה כאלו איכא שני עדים דכיון שהיא מכחשת או שותקת רגלים לדבר שנבעלה בעילת איסור כעין עד אחד דעל ידי קינוי וסתירה נעשה כשנים מפני שרגלים לדבר.

כא. תלמוד בבלי גיטין פט.

אמר רבא יצא לה שם מזנה בעיר אין חוששין לה מ"ט פריצותא בעלמא הוא דחזו לה כתנאי אכלה בשוק גירגרה בשוק הניקה בשוק בכולן ר"מ אומר תצא ר"ע אומר משישאו ויתנו בה מזורות בלבנה אמר לו רבי יוחנן בן נורי א"כ לא הנחת בת לאברהם אבינו שיושבת תחת בעלה והתורה אמרה כי מצא בה ערות דבר ולהלן הוא אומר על פי שנים עדים או על פי שלשה עדים יקום דבר מה להלן דבר ברור אף כאן דבר ברור.

כב. חידושי הרא"ה כתובות ט.

ולטעמין קינוי וסתירה אין עדים לא. כלומר ספק דקינוי וסתירה הוא דאסר להו, ולא ספק דעדים כגון ראוה עדים שנבעלה ואינו יודע אם באונס אם ברצון אינה נאסרת על הספק כשאינה טענת כי האי, אלא ה"ק אין האשה נאסרת על בעלה בעד אחד אלא בשני עדים בר מקינא לה ונסתרה, שאם יש עד אחד שנטמאת אסורה, דרגלים לדבר שהרי קינא לה ונסתרה, ופתח פתוח כשני עדים דמי שהרי בידוע שנבעלה.

כג. שיטה מקובצת כתובות טו:

כתב הרב רבינו יהוסף הלוי נ' מיגש ז"ל וכו' ולענין לאוסרה על בעלה למדנו דהיכא דאיהו קאמר ודאי וברי לי דאסורה היא עלי אף על גב דאיהי קאמרה להד"מ הא שויה חתיכה דאיסורא ל"ש אמר בשעת בעילה ראשונה ל"ש אמר בתר הכי. והיכא דאיהו קאמר שמא ואיהי קאמרה ברי ליכא לפלוגי בה דאי האי שמא דקאמר בעל לא שייך ביה שום מעשה ודאי כלל אלא **ספק הוא הדבר מעיקרו אם זינתה כלל אם לא זינתה** לא מתסרא עליה מספקא דהיינו דאמרינן בכל דוכתא מספקא לא מפקינן ממונא ואיתתא מתותי בעלה ואם יש שם **מעשה ודאי נעשה בה מעשה** מיהו איכא למימר באונס זינתה והיא מותרת או ברצון זינתה והיא אסורה חזינן אי איהי קאמרה ומוודית אין הכי נמי מיהו אנוסה הייתי הויא לה איהי ברי ואיהו שמא הלכך איהי מהימנא ולא מתסרא והיינו דתנן הנושא את האשה ולא מצא לה בתולים כו' עד רבן גמליאל ור"א אומרים נאמנת דקיימא לן כרבן גמליאל ואי איהי לא מודית אלא קאמרה שלימה הייתי הוה ליה כברי וברי הלכך חזינן אי חד ספיקא הוא מתסרא עליה דכיון דאיכא מעשה ודאי הוה ליה ספיקא דאורייתא וספיקא דאורייתא לחומרא והיינו דאמר רבי אלעזר האומר פתח פתוח מצאתי נאמן לאוסרה עליו ואוקימנא באשת כהן דאיכא חד ספיקא א"נ באשת ישראל וכגון שקבל בה אביה קדושין פחותה מבת שלש שנים ויום אחד ואי תרי ספיקי הוו כגון אשת ישראל שקדשה אביה יתירה על בת שלש שנים ויום אחד מתרי ספיקי לא מתסרא על בעלה.

כד. חידושי הרמב"ן יבמות כד:

ובעל הלכות ראשונות ורבינו ז"ל פירשו אם עבר נטען ונשאה אבל מבעל בלא עידי טומאה לא מפקינן, וכן כתב ה"ר יעקב בשם ר"ח ז"ל, ומייתו לה ראייה מההיא דתניא בשילהי גיטין אמר לו ר' יוחנן בן נורי אם כן לא הנחת בת לאברהם אבינו יושבת לפני בעלה והתורה אמרה כי מצא בה ערות דבר נאמר כאן דבר ונאמר להלן על פי שנים עדים יקום דבר מה להלן דבר ברור אף כאן דבר ברור, ואתמר נמי בעלמא אין דבר שבערוה פחות משנים, וזו אינה ראייה דאדרבה מדאמרינן דבר ברור ש"מ לאו עדות גמורה בעינן שיראו כמנאפים אלא דבר שיש לו רגלים וראוי לחוש לו לאפוקי מזורות בלבנה, והכי נמי מוכחא מילתא בשילהי מסכת נדרים בההוא גברא דהוה מהנדזק בביתא הוא ואיתתא וכו' ואמר רבא איתתא שריא אם איתא דעבד איסורא אירכוסיה הוה מירכס, טעמא משום הכי הא אי לא חזינן דלא מירכס איתתא אסירא אף על גב דליכא עדות גמורה והתם קלא הוה בהו, א"נ אלים ההוא דבר המכוער מדרבי דהא הכא בעינן קלא דלא פסיק ועדים בדבר המכוער והתם לא בעינן קלא, אלא מיהו שמעינן מינה דלא בעינן עדי טומאה אלא אפילו בעידי דבר המכוער מפקינן, ובתוספות מתרץ לה להא כגון שאמרה האשה טמאה אני דכיון דאיכא רגלים לדבר ראוי היה להאמינה אלא שמצאו לה היתר משום דלא מירכס, וזה אינו נכון כלל, ואיני יודע בזה טענה מספקת לדברי הגאונים הללו אלא אם כן הם מפרשין אותה לצאת ידי שמים, דאי לאו משום דלא מירכס אסורה לו לא שתצא בב"ד אלא לצאת ידי שמים, כעין העוברת על דת משה ויהודית שאם רצה הבעל מוציאה בלא כתובה ואם רצה לקיימה אין בב"ד מוציאין מידו, וכן בדבר המכוער וקלא דלא פסיק אם רצה מוציאה בלא כתובה דלא גרעה מעוברת על דת יהודית.

כה. תלמוד בבלי סנהדרין מא.

אמר רב חנן עדי נערה המאורסה שהוזמו אין נהרגין מתוך שיכולים לומר לאוסרה על בעלה באנו והא אתרו בה דלא אתרו בה ואי לא אתרו בה היכי מיקטלא באשה חבירה ואליבא דר' יוסי ברבי יהודה דתניא ר' יוסי ברבי יהודה אומר חבר א"צ התראה לפי שלא נתנה התראה אלא להבחין בין שוגג למזיד.